

Het orgel van de Opstandingskerk

De kerk toen deze nog gebruikt werd voor de eredienst.

Dirk Flentrop bouwde het orgel voor de Opstandingskerk te Den Helder. Piet Kee was betrokken als adviseur bij de bouw. Bij de ingebruikname bespeelde hij het ook, op tweede Kerstdag 1958. De kast is een ontwerp van de architecten Johan A. Peters en B. Roelofs. Het orgel kan gezien worden als een voorbeeld van de degelijke kwaliteit van Dirk Flentrop.

Het orgel van de Opstandingskerk heeft de volgende opbouw

Hoofdwerk (I), C-g ³	Bovenwerk (II), C-g ³	Pedaal C-f ¹
Prestant 8' [discant dubbelkorig]	Holpijp 8' [C-B hout]	Subbas 16' [hout]
Roerfluit 8' [C-B hout]	Quintadeen 8' [C-G in Holpijp]	Prestant 8'
Baarpijp 8' [vanaf C-groot]	Prestant 4'	Gedekt 8'
Octaaf 4'	Roerfluit 4'	Octaaf 4'
Speelfluit 4' [gedekte fluit]	Octaaf 2'	Ruispijp IV [2 2/3' (gedekt, eng)+2'+1 1/3'+1']
Quint 3'	Quint 1 1/3'	Fagot 16' [volle 16' lengte]
Woudfluit 2' [conisch]	Scherp III-IV 1'	Schalmei 4' [horizontaal geplaatst]
Mixtuur IV-VI 1 1/3'	Dulciaan 8'	
Sesquialter II [2 2/3'+1 3/5', vanaf g#0]	Tremulant	
Trompet 8'		

Koppelingen

Hoofdwerk - Bovenwerk

Pedaal - Hoofdwerk

Pedaal - Bovenwerk

Het orgel in de Opstandingskerk.

Toen de Opstandingskerk gesloten was en het moment er aan stond te komen dat het gebouw verkocht zou worden was de bestemming voor het orgel nog steeds niet bekend.

Voor de kerken in Den Helder was het verplaatsen en restauratie door de firma Flentrop te duur.

Een tip van een slager uit Den Helder aan zijn neef, uit de buurt van Dordrecht, bracht beweging in de verkoop van het orgel. Op 30 januari 2012 kwam men het orgel bespelen en had wel interesse, maar naar later bleek was hun kerkenraad al te ver in de onderhandelingen met een andere orgelbouwer voor een orgel in hun kerk. Via de door hem mee gebrachte orgelbouwer belandde we in Zeeland. Deze mensen wilden hun eigen orgelmaker naar het orgel laten kijken, dit was de firma J.L. van den Heuvel Orgelbouw B.V. uit Dordrecht. Een van de leden van het bedrijf van den Heuvel heeft vroeger bij de firma Flentrop gewerkt en wist wat hij van het orgel kon verwachten.

Om een lang verhaal kort te maken kochten zij het orgel maar hadden er op dat moment nog geen afnemer voor. Ik kreeg de zaterdag voor de demontage van het orgel een verzoek van firma van den

Heuvel of mensen van de Hersteld Hervormde Kerk van Gameren op het orgel mochten spelen. Nadat zij, met een delegatie van hun kerk, op het orgel gespeeld hadden hebben zij het orgel gekocht en zo is het orgel voor Nederland bewaard gebleven. (Er was een kleine kans aanwezig dat het orgel naar Zuid Afrika zou gaan naar die onderhandelingen liepen op niets uit).

Figuur 1 De heer Stam, een van de organisten

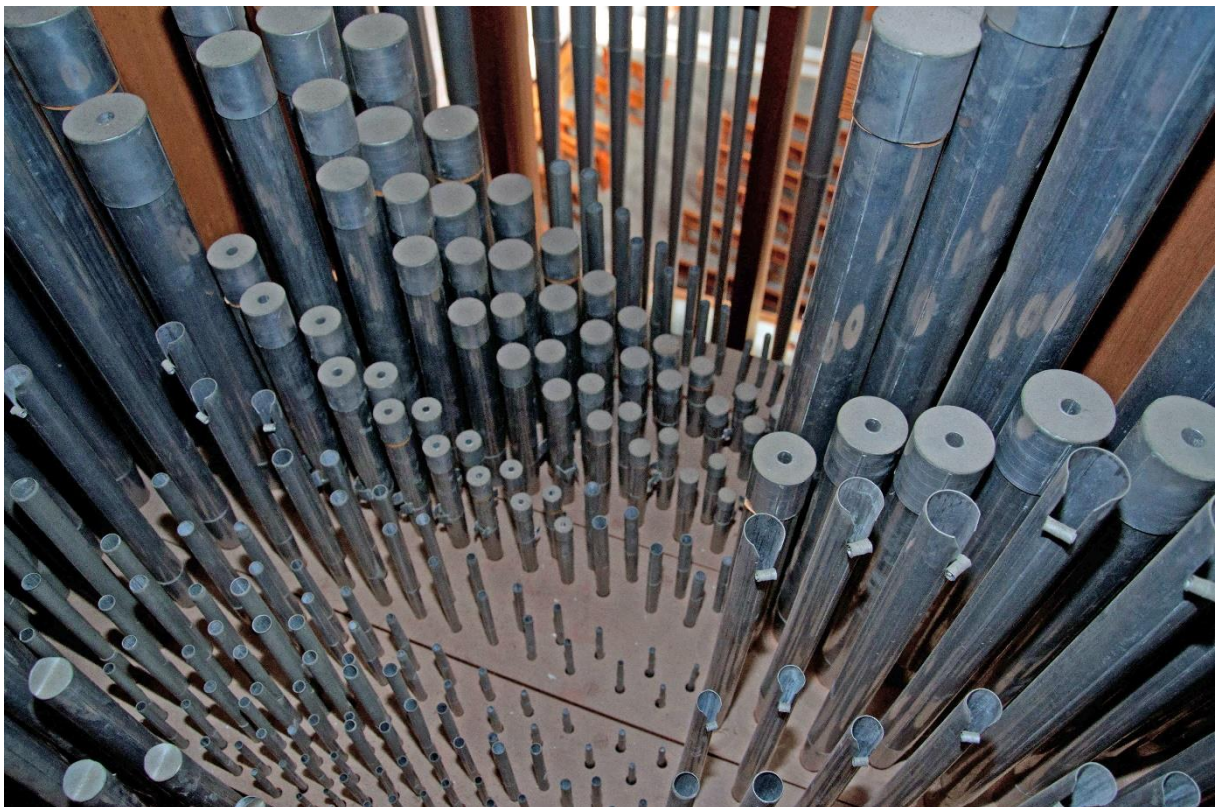

Figuur 2 het orgel in de Opstandingskerk

Figuur 4 De speeltafel

Figuur 3 Het binnenwerk

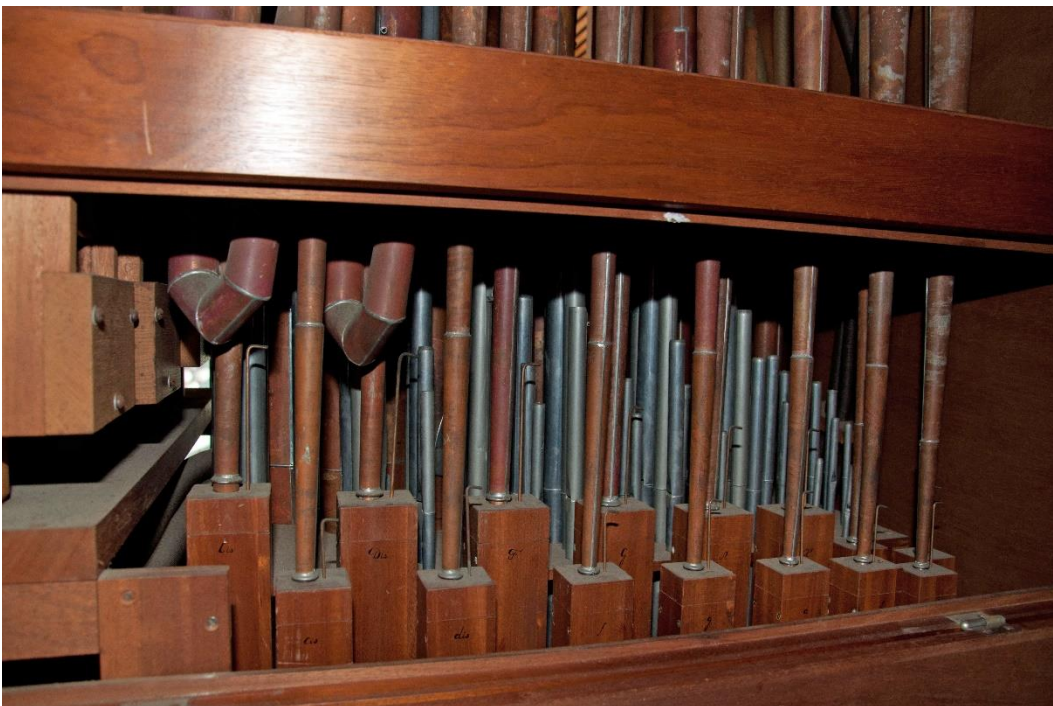

Figuur 6 Bovenwerk

Figuur 5 Aansturing van registers en pijpen

Figuur 7 Orgelregisters welk werkt op basis van tongen

De demontage.

Na een telefoontje op maandag 23-4-2012 ging ik, Arie Bosschaart scriba van het college van kerkrentmeesters, naar de Opstandingskerk om de deur open te maken voor de firma van den Heuvel zodat zij met de demontage van het orgel konden beginnen.

Hier volgt een foto reportage van deze demontage.

Figuur 8 pijpen nummeren en druk meten

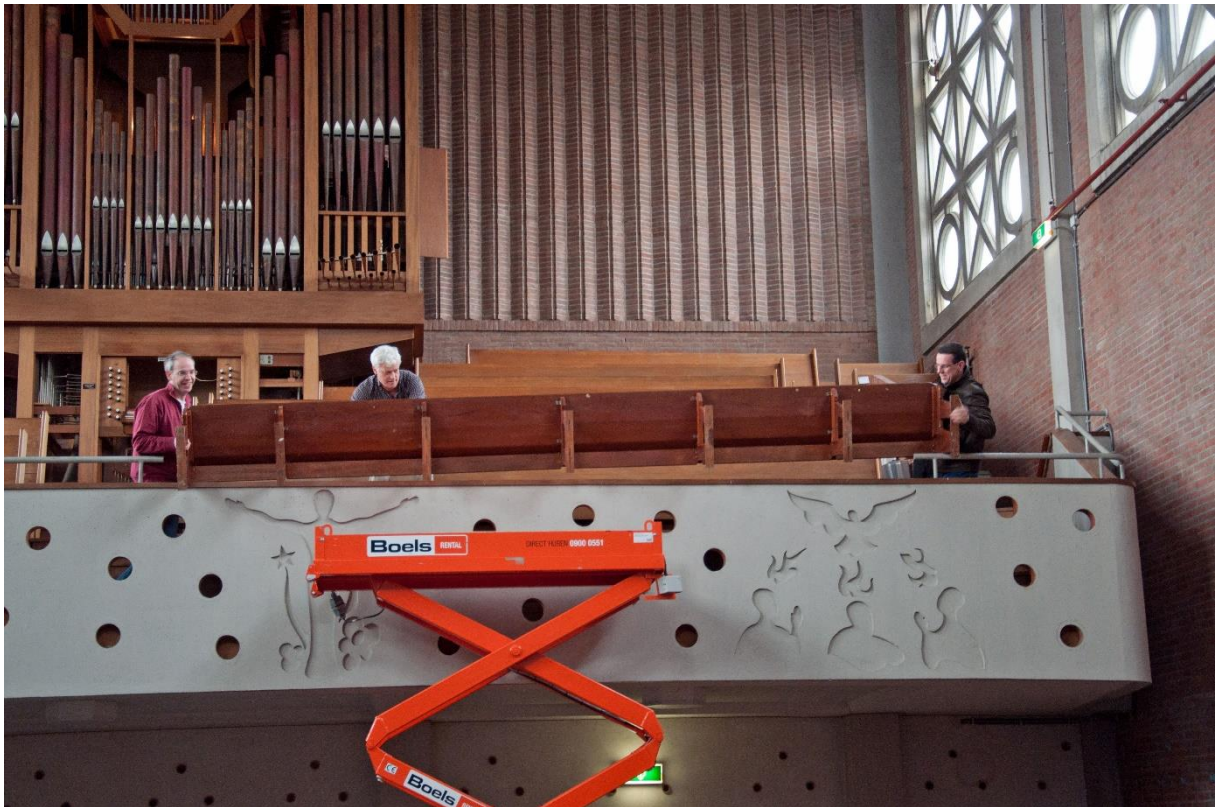

Figuur 9 de pedalen worden verwijderd

Figuur 10 overschot van jaren

Figuur 11 om werkruimte te verkrijgen werden de banken verwijderd

Figuur 12 het vervoer stond al gereed

Figuur 13 de eerste pijpen zijn al verwijderd

Figuur 14 het is meer een doorgeef systeem

Figuur 15 de speeltafel wordt ontkoppeld

Figuur 16 dit niveau is bijna leeg

Figuur 17 weer een kist vol

Figuur 18 de speeltafel wordt verder ontkoppeld

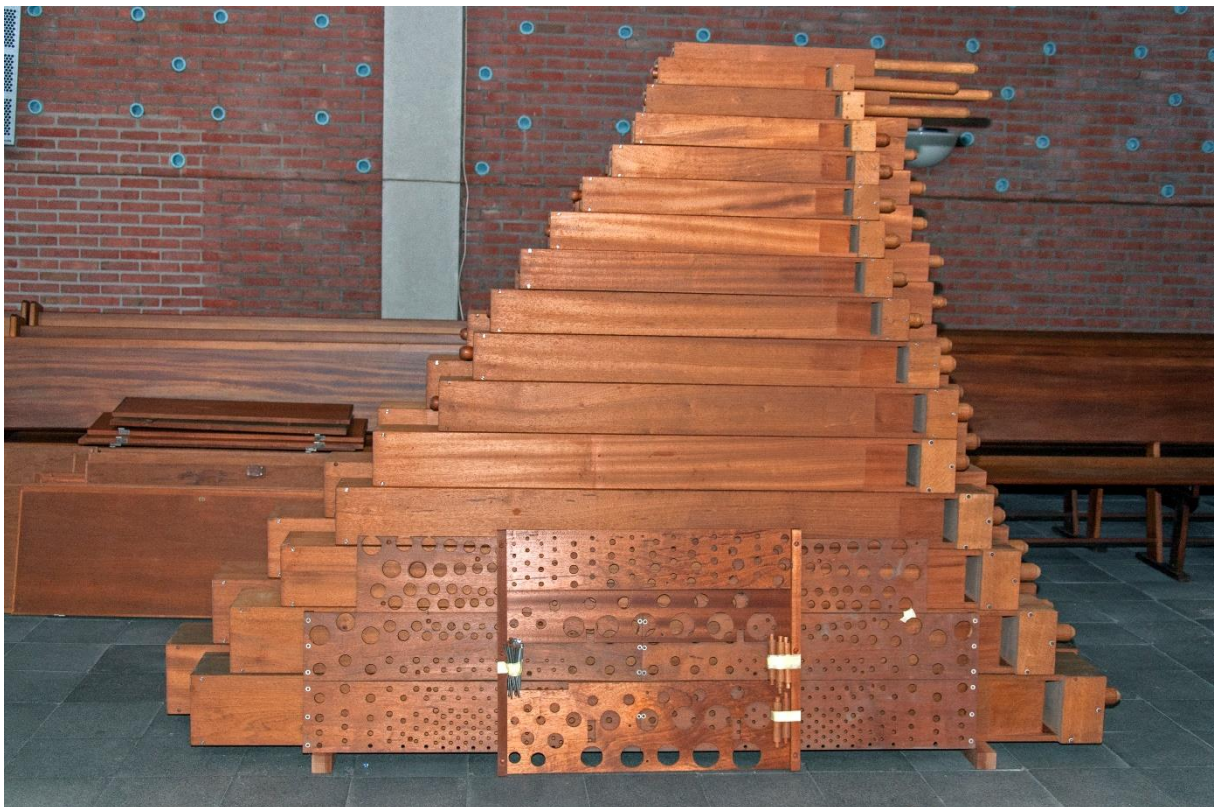

Figuur 19 het begint al erg leeg te worden

Figuur 20 de slangen worden gemerkt

Figuur 21 spreekt voor zich

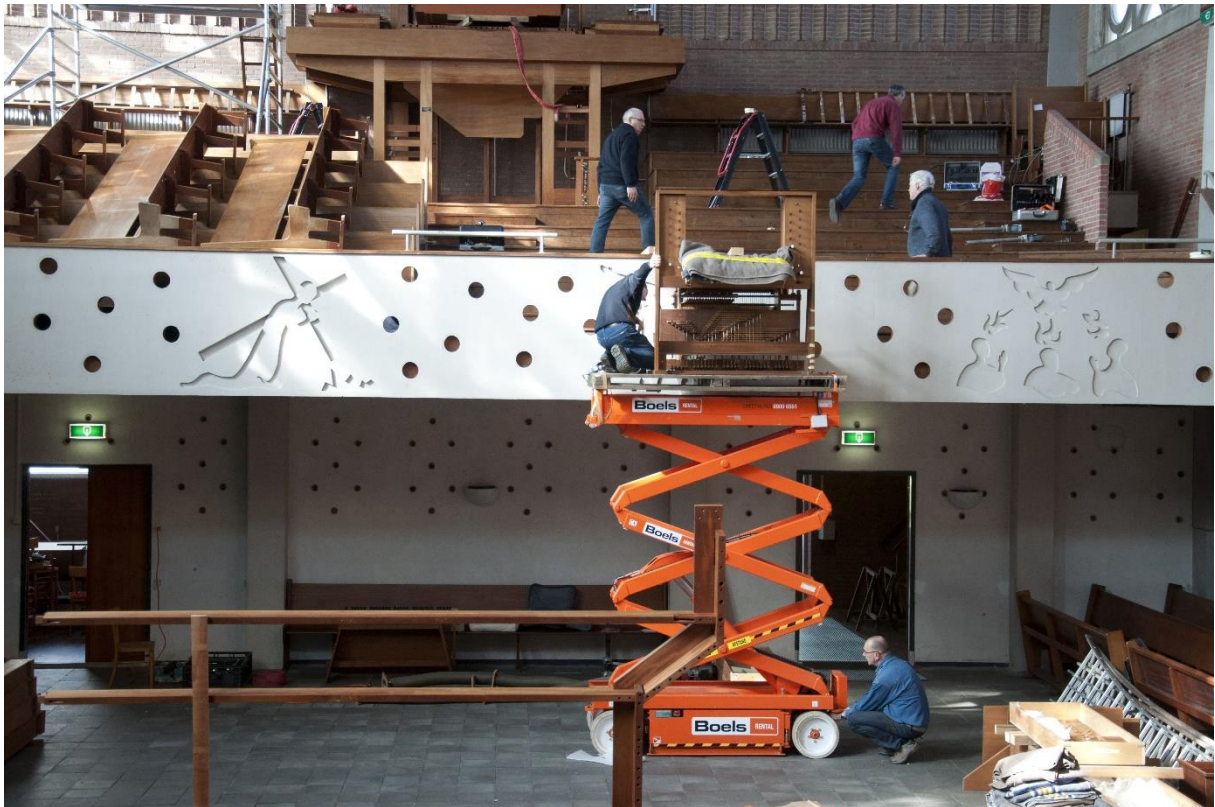
Figuur 22 weer een niveau leeg

Figuur 23 de speeltafel is los

Figuur 24 en wordt afgevoerd

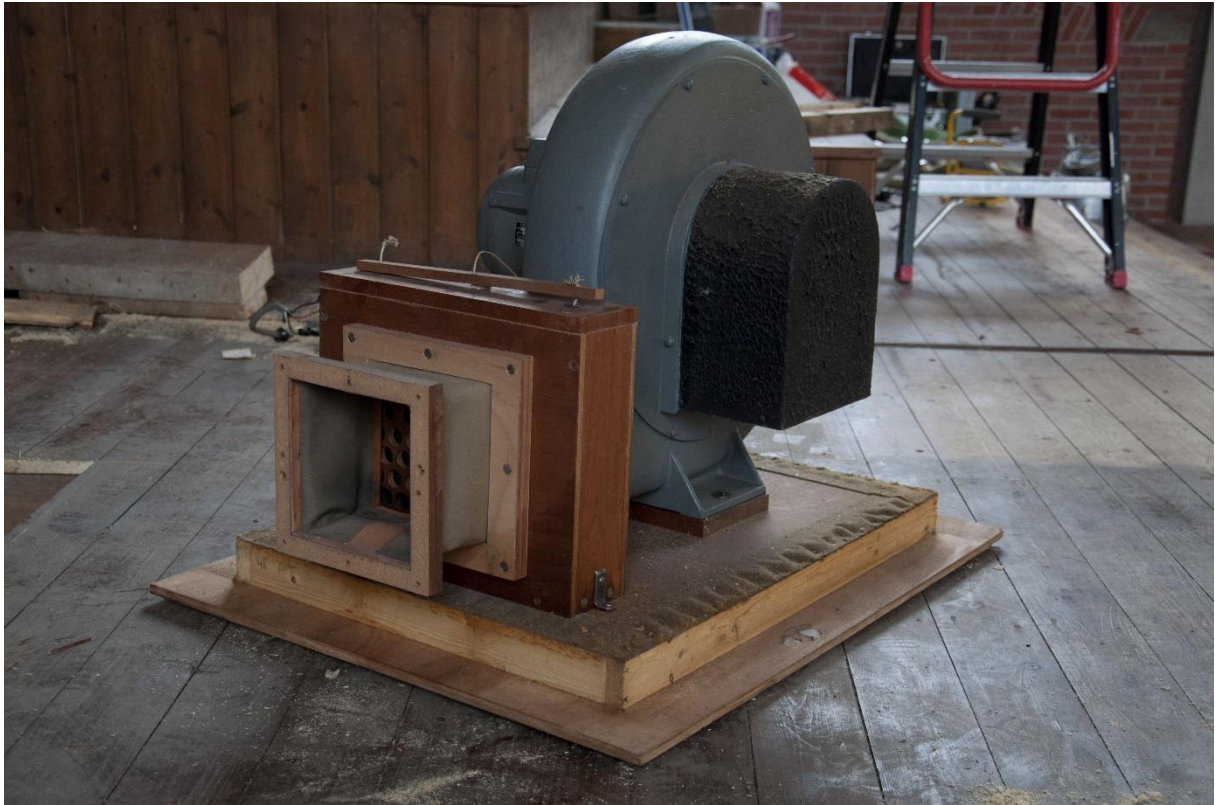

Figuur 25 de vrachtwagen begint zich te vullen

Figuur 26 de laatste schotten zijn los

Figuur 27 de luchtpomp komt onder de vloer vandaan

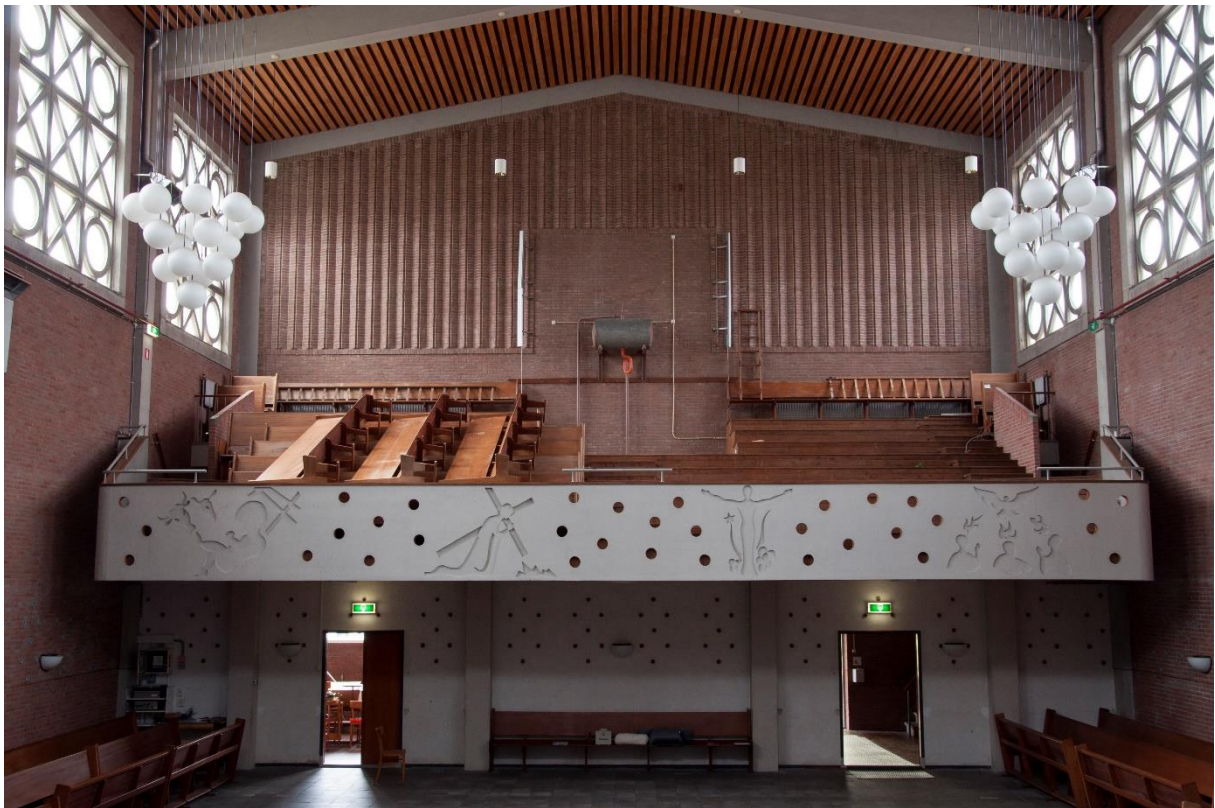

Figuur 28 en ook de balg

Figuur 29 dit is alles wat er van het orgel achter blijft

Figuur 30 de kerk is leeg

De renovatie

Figuur 31 Enkel aangetaste sleepzakjes

Figuur 32 Vernieuwd sleepzakje.

Figuur 33 Oud draadwerk aangetast door het zoute klimaat in Den Helder.

Figuur 34 Vernieuwd draadwerk.

Figuur 35 Vervuild klavier raam.

Figuur 36 Toetsen.

Figuur 37 Vergane pedaal klavier invoeringen.

Figuur 38 Vernieuwde invoeringen.

Figuur 39 Pedaal na restauratie.

Figuur 40 De testbank

Na renovatie volgt montage in de Hersteld Hervormde Kerk van Gameren.

Figuur 41 de wel bekende kisten maar nu voor de opbouw

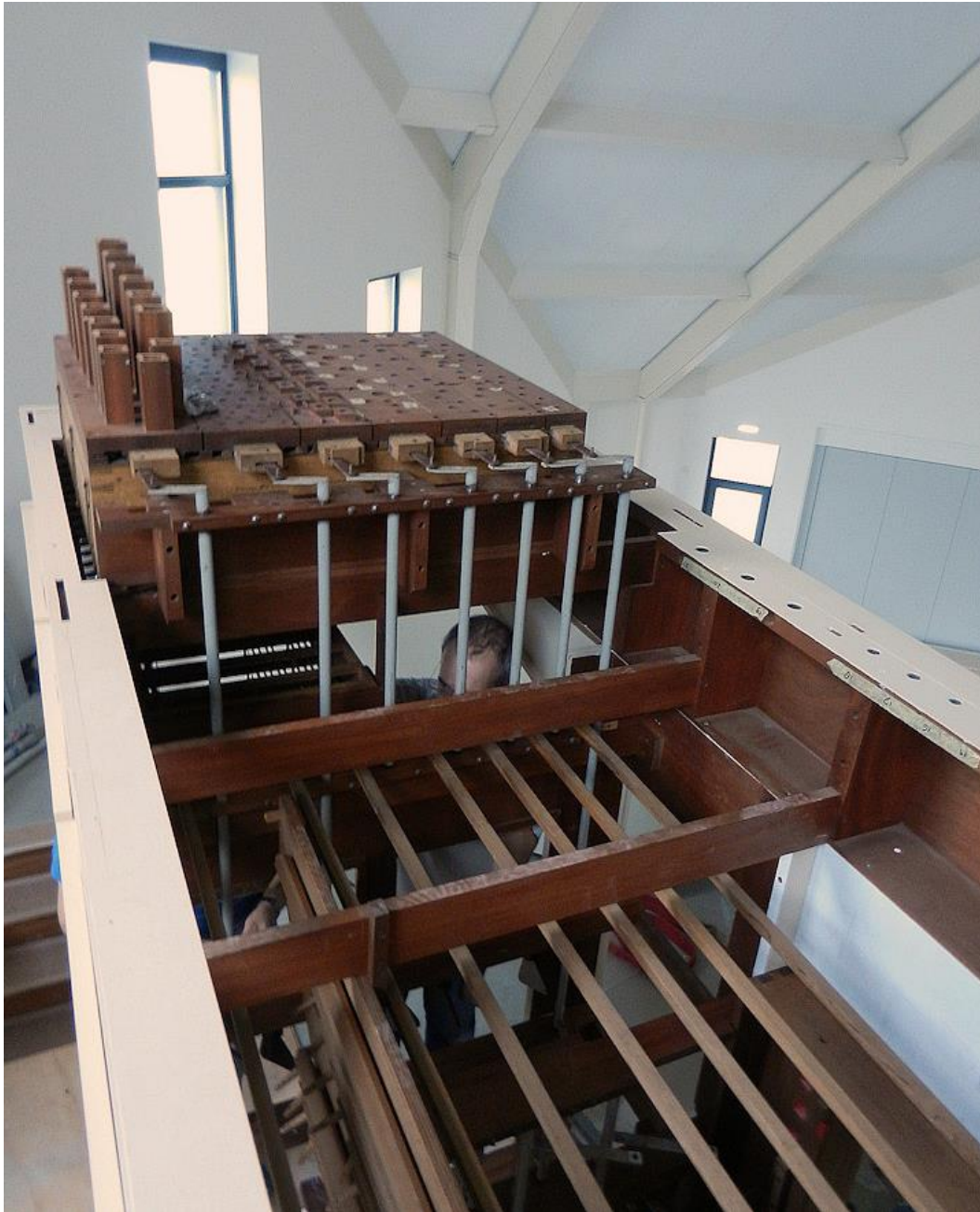

Figuur 42 het frame wordt gemonteerd

Figuur 43 ook de speeltafel kan geplaatst worden

Figuur 44 niveau voor niveau verschijnt weer

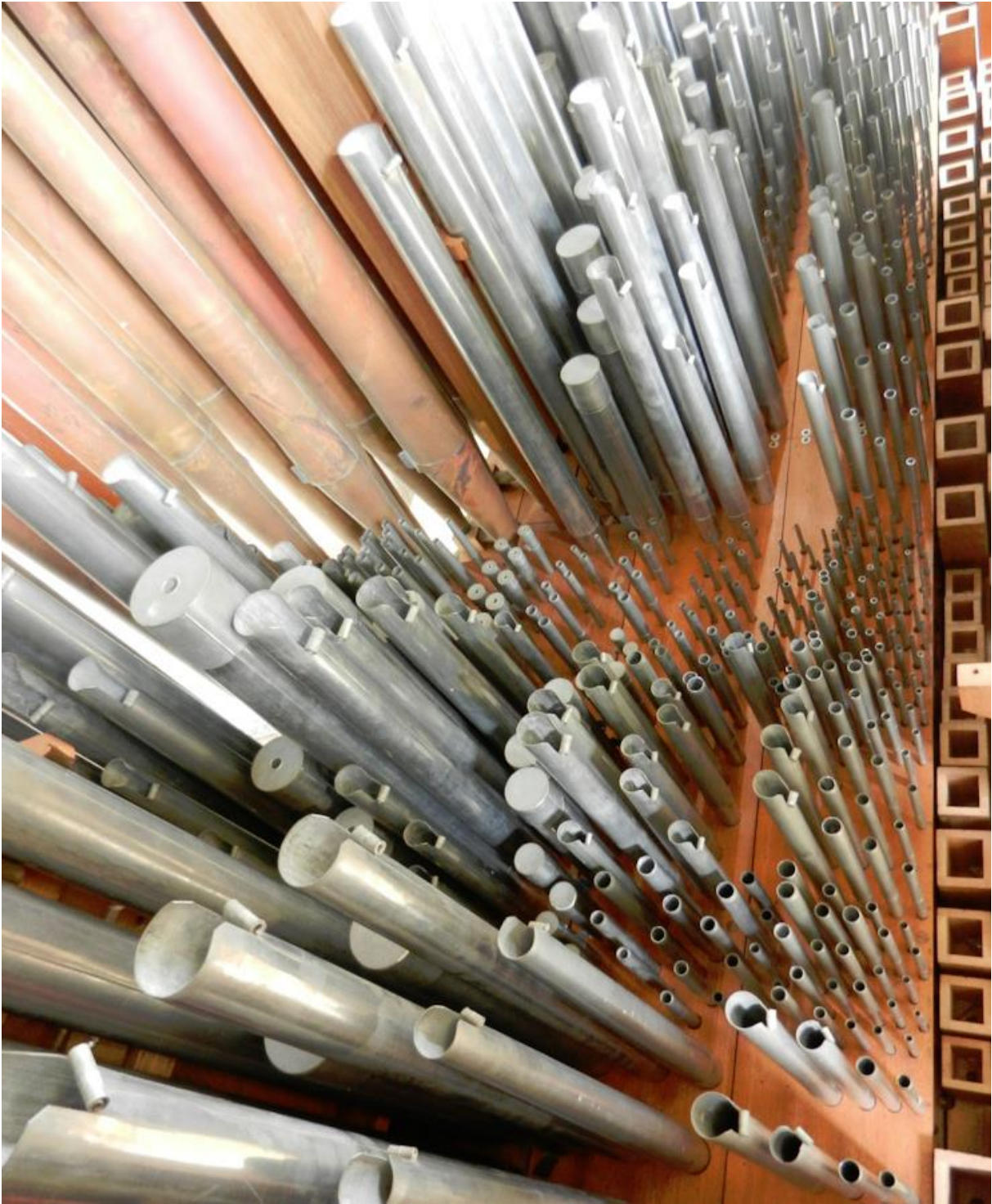
Figuur 45 allen toetsen worden weer aangesloten

Figuur 46 de eerste pijpen verschijnen weer

Figuur 47 komt bekend voor maar nu blinkend schoon

Figuur 48 alles zit weer op zijn plaats in de nu witte kast

Figuur 49 ook de speeltafel ziet er prachtig uit

Ingebruikname

Op woensdag 29 oktober 2014 om 19.30 uur worden zowel het nieuwe kerkgebouw als het Flentrop-orgel in gebruik genomen tijdens een kerkdienst waarin de plaatselijke predikant Ds. A.C. Rijken. voorgaat.

Het kerkgebouw ligt in nieuwbouwplan Schoolstraat-Oost.

Figuur 50 de ingebruikname

Figuur 51 Foto door mij gemaakt in september 2019

Samengesteld door A.C. Bosschaart